

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENT

**la proiectul de Lege nr. 484/2022
Proiectul legii taxei de stat**

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, propunem următorul amendament la Proiectul legii taxei de stat și anume:

1. Articolul 2 se exclude.

2. La articolul 3 punctul (1), litera a) va avea următorul conținut:

”a) pentru cererile de chemare în judecată, pentru cererile terților care au revendicări de sine stătătoare, pentru cererile cu privire la litigiile precontractuale, pentru cererile (plângerile) vizând cauzele cu procedură specială, pentru plângerile de apel și de recurs, pentru cererile de revizuire, precum și pentru eliberarea de către instanța judecătorească a copiilor (duplicatelor) de pe documente;”

3. Anexa 1 se modifică cu următorul conținut :

Anexa nr.1

1. Pentru fiecare acțiune, cerere sau act de procedură efectuat în primă instanță cât și în căile de atac precum și pentru eliberarea de către instanța judecătorească a copiilor (duplicatelor) de pe documente, pentru cererile de contestare a actelor și acțiunilor executorului judecătoresc:

1.1. Pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil

3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice

1.2. Pentru cererile privind contestarea actelor/acțiunilor executorului judecătoresc.

1.3. Pentru cererile de intentare a procesului de faliment: la înaintarea cererii de către creditor sau debitor după soluționarea cauzei în fond și pronunțarea hotărârii de declarare a falimentului	2000%*
1.6. Pentru cererile de chemare în judecată privind desfacerea căsătoriei.	500 lei
1.7. Pentru cererile de partaj a averii.	3%
1.9. Pentru cererile de chemare în judecată privitor la modificarea sau revocarea contractului de închiriere a încăperilor de locuit, prelungirea termenului de primire a moștenirii, ridicarea sechestrului asupra bunurilor, pentru alte cereri de chemare în judecată privitor la revocarea contractelor fără revendicarea bunurilor și pentru alte cereri de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial (sau care nu urmează a fi evaluate).	250 lei
1.10. Pentru cererile privind exercitarea dreptului de gaj estimativă stabilită de părți pentru bunul gajat sau din valoarea creanței garantate.	0.5%.
1.11. Pentru cererile (plângerile) privitor la cauzele cu procedură specială.	250 lei
1.14. Pentru cererile de chemare în judecată privitor la examinarea chestiunilor vizând apărarea onoarei și demnității.	250 lei
1.17. Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv apelul incident și cererile de alăturare la apel.	75% din taxa de stat calculată și plătită în prima instanță
1.18. Pentru cererile de recurs privitor la hotărârile instanțelor de judecătorești.	50% din taxa de stat calculată și plătită în prima instanță

1.21. Pentru cererile de revizuire a hotărârilor instanțelor judecătorești.	25% din taxa de stat calculată și plătită în prima instanță
1.23. Pentru eliberarea înregistrării audio a ședinței de judecată	50 lei
1.24. Pentru eliberarea copiilor (duplicatelor) repetate de pe fiecare document hotărâre, sentință, încheiere, precum și a copiilor de pe alte documente din dosar, eliberate de instanța judecătorească la solicitarea părților și altor persoane participante la proces.	3%
2. Pentru înregistrarea actelor de stare civilă, eliberarea documentelor de stare civilă (certIFICATE, extrase), precum și pentru emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării și reconstituirii actelor de stare civilă.	
2.1. Pentru înregistrarea căsătoriei.	100%
2.2. Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei:	
2.2.1. cu acordul comun al soților care nu au copii minori.	500%
2.2.2. în baza hotărârii judecătorești.	1 000 %
2.2.3. cu persoane considerate, în modul stabilit, absente fără veste sau în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară, cu persoane condamnate la privațiune de libertate pe un termen de cel puțin trei ani.	15%
2.3. Pentru înregistrarea schimbării numelui, prenumelui și patronimicului.	100%
2.4. Pentru emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării și reconstituirii actelor de stare civilă	50 %

2.5.Pentru eliberarea duplicatelor certificatelor de stare civilă	50 %
2.6.Pentru eliberarea extraselor de pe actele de stare civilă	50 %
3. Pentru efectuarea altor acțiuni	
3.1.Declararea pierderii pașaportului cetățeanului Republicii Moldova.	100 %
3.2. Examinarea cererii de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere, prin naturalizare, în interesul republicii și de redobândire a cetățeniei Republicii Moldova.	180 lei
3.3. Pentru eliberarea invitației în Republica Moldova.	200 lei
3.4. Pentru prelungirea vizelor.	50 lei
3.5. Pentru examinarea cererii de acordare sau de prelungire a dreptului de aflare.	100 lei
3.6. Pentru examinarea cererii de acordare sau de prelungire a dreptului de ședere provizorie.	450 lei
3.7. Pentru examinarea cererii de acordare sau de prelungire a dreptului de ședere provizorie în scop de întregire a familiei cetățeanului Republicii Moldova.	180 lei
3.8. Eliberarea avizului pentru reîntregirea familiei.	200 lei
3.9. Pentru examinarea cererii de acordare a dreptului de ședere permanentă.	500 lei
3.10. Pentru acordarea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă.	2000 lei
3.11. Pentru prelungirea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă.	1 800 lei
3.12. Pentru eliberarea confirmării de repatriere.	180 lei
3.13. Înregistrarea lucrătorilor detașați pe o perioadă de până la 90 zile.	100 lei pentru o persoană.

3.14. Pentru eliberarea permisului de ședere provizorie sau permanent.	150 lei
3.15. Pentru eliberarea buletinului de identitate pentru apatrizi.	100 %
3.16. Pentru eliberarea documentului de călătorie pentru apatrizi.	100 %
3.17. Pentru testul de evaluare a nivelului de cunoaștere a limbii de stat.	100 lei
4. Pentru înregistrarea/radierea din evidență de la domiciliu sau reședință temporară.)	50 lei
5. Pentru fondarea mijloacelor de informare în masă.	100 %
6. Pentru eliberarea permiselor de vânătoare și de pescuit.	5 %
8. Pentru efectuarea acțiunilor legate de gaj.	
8.1. Pentru înregistrarea gajului.	36 lei
8.2. Pentru eliberarea extrasului din Registrul garanțiilor reale mobiliare sau pentru furnizarea oricărei alte informații vizând înregistrarea gajului.	9 lei
9. Pentru actele notariale îndeplinite de notari și de alte persoane abilitate de lege.	
9.1. Pentru autentificarea contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică, inclusiv implicate în procesul de consolidare a terenurilor cu destinație agricolă.	5 lei
9.2. Pentru autentificarea contractelor de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată.	5 lei
9.3. Pentru autentificarea contractelor de înstrăinare a bunurilor imobile, inclusiv în proces de construcție:	
9.3.1. copiilor, soțului, părinților, fraților, surorilor, buneilor, nepoților de la copii	0,1% din prețul contractului, dar nu mai puțin decât valoarea indicată în registrul bunurilor imobile.

9.3.2. altor persoane	0,5% din prețului contractului, dar nu mai puțin decât valoarea indicată în registrul bunurilor imobile.
9.4. Pentru autentificarea contractelor de vânzare-cumpărare a locuințelor în cadrul Programului de stat „Prima casă”.	0,1% din prețului contractului, dar nu mai puțin decât valoarea indicată în registrul bunurilor imobile.
9.5. Pentru autentificarea contractelor de înstrăinare a mijloacelor de transport:	
9.5.1. copiilor, soțului, părinților	0,1% din prețului contractului
9.5.2. fraților, surorilor, bunecilor, nepoților de la copii, altor persoane	0,5% din prețului contractului
9.6. Pentru autentificarea contractelor de gaj.	0,1% din prețului evaluat al obiectului gajat, stabilit de părți
9.7. Pentru autentificarea contractelor care au ca obiect terenuri cu destinație agricolă proprietate privată.	5 lei
9.8. Pentru autentificarea contractelor de ipotecă încheiate în cadrul Programului de stat „Prima casă”.	50 lei
9.9. Pentru autentificarea altor contracte supuse evaluării.	0,2% din prețului contractului
9.10. Pentru autentificarea contractelor de partaj al averii, de determinare a modului de folosință, antecontractelor, contractelor de societate civilă.	10 lei
9.11. Alte contracte nesupuse evaluării.	10 lei
9.12. Pentru autentificarea contractelor de cesiune a drepturilor ce rezultă din contractele privind investițiile în construcții .	36 lei

9.13. Pentru autentificarea testamentelor.	5 lei
9.14. Pentru autentificarea actelor de constituire a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.	10 lei pentru fiecare document
9.15. Pentru eliberarea certificatelor de moștenitor:	
9.15.1. moștenitor de clasa I	5 lei
9.15.2. moștenitor de clasa II	10 lei
9.15.3. altor moștenitori	15 lei
9.16. Pentru eliberarea altor tipuri de certificate.	5 lei
9.17. Pentru autentificarea procururilor.	5 lei
9.18. Pentru luarea măsurilor de pază a averii succesoriale.	20 lei
9.19. Pentru legalizarea traducerilor documentelor.	1 leu pentru o pagină
9.20. Pentru legalizarea copiilor de pe documente și a extraselor din ele.	0,5 lei pentru o pagină
9.21. Pentru legalizarea semnăturilor de pe documente, inclusiv a semnăturii traducătorului.	1 leu pentru fiecare document
9.22. Pentru legalizarea semnăturilor de pe fișele bancare.	5 lei pentru fiecare semnătură
9.23. Pentru eliberarea de duplicate de pe actele notariale.	1 leu
9.24. Pentru autentificarea contractelor matrimoniale.	10 lei
10. Pentru eliberarea permisului de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului în:	
10.1. Marca de produs și/sau marca de serviciu	5 000 lei
10.2. Desenul sau modelul industrial (pentru o cerere, inclusiv multiplă)	2 500 lei

Notă: În lipsa valorii indicate în registrul bunurilor imobile se folosește prețul normativ al terenului, calculat conform Legii nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, iar pentru alte bunuri imobile – costul bunurilor imobile determinat conform art. 4 alin. (5) din Legea nr. 1056/2000 pentru punerea în aplicare a Titlului VI din Codul fiscal.

11. Pentru aplicarea apostilei pe actul emis pe numele sau interesul:	
11.1. Cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini și apatrizilor.	100 lei
11.2. Persoanelor juridice	150 lei
12. Pentru eliberarea:	
12.1. Diplomei de înregistrare a simbolului public sau a duplicatului acesteia pe numele sau în interesul:	
12.1.1. Persoanei fizice	2 500 %
12.1.2. Persoanei juridice	7 500 %
12.2. Copiilor și a extraselor din Armorialul General al Republicii Moldova pe numele sau în interesul posesorilor	1 000 %
13. Pentru eliberarea permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului ori a abrevierilor sau derivatelor denumirii oficiale sau istorice a statului în denumirea persoanei juridice cu scop lucrativ	100 000 lei

Argumentare:

Republica Moldova de multe ori a fost condamnată de către CEDO, inclusiv în privința îngrădirii dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului (remarcăm faptul că au fost adoptate mai mult de cât 150 de hotărâri pe marginea fondului). Totodată, considerăm că noile modificări al PL nr. 484/2022 vor leza și mai grav dreptul sus-menționat. Astfel accesul la actul justiției vor putea realiza deplin, doar cetățenii ce au posibilități financiare, nu și cei ce vor avea motivele corespunzătoare, deja clar reflectate în legislația în vigoare a Republicii Moldova. Mai mult ca atât, în cazul adoptării proiectului legii în versiunea propusă de deputații din majoritatea parlamentară el va încălca grav art. 6 și 14 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, protocolul nr.12 la Convenția pentru apărarea

Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale Interzicerea generală a discriminării. Curta Europeană de Justiție a subliniat că limitări, care pot fi impuse de către stat nu pot restrânge accesul liber al unei persoane într-un asemenea mod sau până la punctul în care să fie afectată însăși esența dreptului de acces la un tribunal. De alt fel, orice limitarea a dreptului în mod principal trebuie să urmărească un scop legitim și un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. Menționăm că limitări propuse de autorii PL nr.484 nu îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 6 și va duce în mod inevitabil la o degradare a sistemului de justiție, la o scădere considerabilă a încrederii publice în justiție și la condamnarea a Republicii Moldova la CEDO.

Această situație duce la erodarea deplină a esenței dreptului la justiție într-un stat de drept și introducerea discriminării în proces de justiție. Într-un stat civilizată este strict necesar ca să fie asigurat nu numai amplituda serviciilor corespunzătoare, doar și accesibilitatea la serviciile rezultative și de calitate. Art.14 din Convenția europeană a Drepturilor Omului prescrie interdicția discriminării după cum urmează: Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, **apartenență la o minoritate națională, avere**, naștere sau orice altă situație. Luând în considerația că nivelul scăzut de asigurarea financiară a populației va favoriza doar un grup mic de cetățeni, care vor dispune de aceste mijloace financiare putem spune ferm că unele prevederi ale PL nr.484 v-a discrimina oamenii vulnerabili din start. Reiterăm că acesta va scădea interesul populației către o justiție adevărată și echitabilă, ca un element constitutiv a unui stat de drept dezvoltat. Lezarea dreptului la justiția echitabilă poate servi ca motiv pentru căutarea dreptății în altă parte sau înfăptuirea auto justiției în căutarea dreptății. Considerăm inadmisibil și inoportun modificările ce duc la degradarea esențială a justiției, îngrădirea dreptului cetățenilor la justiție, discriminarea împotriva unei segmente largi a societății, prezentând astfel un pas mare înapoi în dezvoltarea satului de drept.

Cu respect,

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Diana Caraman